

[Víra a budoucnost]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[\[Příležitostné poznámky, 1962\]](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[\[Příležitostné poznámky, 1962\]](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 19. 5. 1962
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 19. 5. 1962

„Víra nevyrůstá z ničeho daného. Jejím nezbytným předpokladem je něco, co tu jaksi není k dispozici, co nepatří ke skutečnosti, která člověka obklopuje a k níž on sám (i se svou subjektivitou) náleží. Tímto předpokladem je nepředmětná skutečnost Božího naklonění k člověku, ujištění, výzva, podepření i příslib. Víra je čímsi druhým po tomto prvním – je odpovědí. ...“ (*Th. př. KR 1962, sešit č. 2, str. 47 – LvH + P. Pokor.*)¹

Kde není budoucnost, není víra. Víra nemůže existovat bez budoucnosti, tj. bez perspektivy. Ona nepředmětná skutečnost, v níž je víra zakotvena a z níž vyvěrá a žije, má co nejužší vztah k budoucnosti. Přece však s ní nemůže být ztotožněna, protože víra je právě „čímsi druhým“, je odpovědí – nemůže však být odpovědí na něco, co tu není (a co teprve bude). To znamená, že vztah víry k budoucnosti je zaměřen na tu část budoucnosti, která nějak je přítomna, je tu. A to je právě perspektiva, to jsou otevřené dveře, to je norma budoucnosti, to, co být má, co se má v budoucnu stát. Právě to však je při vši své přítomnosti něčím prvním, co předchází naší víru. Není to však nic minulého. Z této situace, z tohoto jejího rozboru je zřejmo, že z naší přítomnosti nevedou jen dva směry, totiž k minulosti a k budoucnosti, ale ještě nejméně jeden směr další, který je příbuznější směru k budoucnosti než ke směru opačnému, ale přesto to je směr k čemuś původnějšímu a dřívějšímu, co předchází přítomnost (přítomnou víru), aniž by bylo její minulostí. Kdyby byla víra zakotvena pouze v minulosti, kdyby ji (a tím i všechno nové, které se rodí vždy jenom z víry) předcházela pouze minulost, pak by docházelo buď k pouhému opakování, anebo by každá odchylka od minulého byla pouhou náhodou. Protože však se při pozorném sledování ukazuje, že série takových „náhod“ tvoří docela určitou vývojovou řadu, vývojovou linii, nelze zůstat u předpokladu pouhé nahodilosti. A tak tu před námi stojí pozoruhodný problém: jak najít pravou povahu toho, co je dříve než každá aktualita, ale není její minulostí? A jak je vůbec možno řešit tuto otázku, jestliže toto „něco“ vlastně není žádné „něco“, tj. žádný předmět, nýbrž má nepředmětný charakter? Co to vlastně znamená „nepředmětná“ skutečnost? To lze demonstrovat pouze na některých zvláštních příkladech, zejména na otázce pravdy (viz sborník *O svrchovanost víry!*).²

620519

¹ J. Zeman, *Poznání a informace. Gnoseologické problémy kybernetiky*, Praha 1962. – Pozn. red.

² Tamt., str. 50. – Pozn. red.